

החצוצרות השמיעו כאב

למבקרי הקונצרט הרביעי למינויים ש"ה תזמורת הישראלית התברר עד מהרה שה" גבר הצעיר (39), השחרחר והצנע, שעמד זקוקו על הדוכן והניע את שרביטו לצלילי חכנית שקולה ורבת עניין בתנועות קצובות וגמישות הנו אחד המנצחים המעניינים ביותר שביקרו בישראל בשנים האחרונות.

איגור מרקביץ' היהודי, אשר מלבד ציל- צול שמו, לא נשאר בו הרבה שיעור עליו על מוצאר הרוסי, נולד בקייב בשנת 1912 ונלקח לשווייץ על-ידי בני משפחתו, מש- מלאו לו שלוש שנים. מאז ישב ישיבת קבע בשווייץ, נפתחו לפניו במוחיהן של מיטב תזמורות אירופה, כמלחין וכמנצח. עוד בה- יותו ילד צעיר לימים, היה ברור לכל אלה שהתענינו בהתפתחותו, כי יהפוך מוסיקאי רציני. גדולת כאלפרד קורט, הפסנתרן ה- צרפתי, מורה של פנינה זלצמן, (שהוחרם כמשתף פעולה עם הנאצים), וסרגיי דיאגני- לב, מלך הבאלט הרוסי, שימשו לו אפוסי- רופסים אמנותיים. במלאות למרקביץ' 15 שנה, יצאו לו מוניטין כמלחין, לאחר שחי- בר את יצירתו התזמורתית הראשונה. שלוש שנים לאחר מכן ניצח על תזמורת הקוני- צרטנבאו באמסטרדם, אחת הטובות ביותר באירופה.

בשנת 1940, לאחר שנקלע לפלורנץ, אי- סליה, בקשר עם חיבור אחת מיצירותיו לפי פואמות איטלקיות עתיקות, נתקע בה לת- קופת המלחמה. הוא נזח את פעילותו המו- סיקאלית והצטרף למחתרת. הוא הצליח לה- ציל את חייו של הסופר והצייר הנודע קרלו לוי, על-ידי שהוזר את לוי, תוך סיכון עצמו, שעה קלה לפני ביקור הגיסטפו בכיתו.

נמצא או להחיות? באותם ימי המל- חמה נזמן לאיגור מרקביץ' לשמוע לראשונה על ארץ-ישראל שם ישנם הרבה יהודים. היה זה לאחר שניצח על קונצרט לפני חיילי בנות-הברית, שלאחריו נפגש עם חברי הברית גדה היהודית. אלמלא פגישה זו ייתכן ש- עוד היום היה איגור פוקח עינים תוהות ל- שמע השם ישראל.

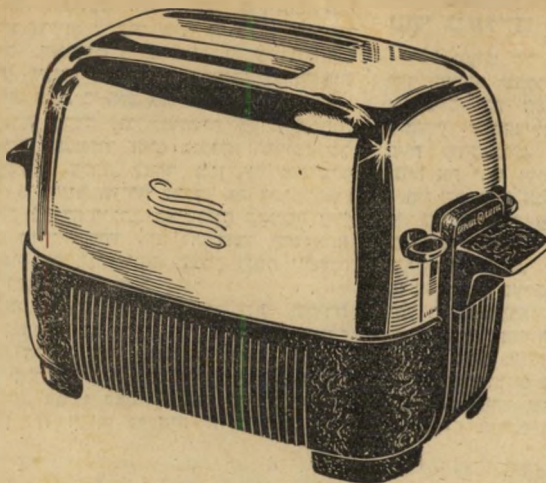
האכזבה היחידה מהופעתו הראשונה עם התזמורת הישראלית, היתה העובדה שניתן בה לעמוד על צד אחד בלבד מאישיותו של מרקביץ' — המנצח. אף אחת מיצירותיו לא נכללה בתכנית. אולי היה בזה סמל מסוים למשבר שעבר עליו זה מכבר. לפני כשנתיים, בעת ביקורו האחרון של ליאונרד ברנשטיין בארץ, הודה ברנשטיין במסיבת עיתונאים, שהגיע לנקודת משבר, שמתוכה הסיק שע- ליו לבחור באחת משתי דרכיו במוסיקה, הלחנה או ניצוח, מאחר שאם ימשיך לעסוק בשתייה, יצא שכרו בהפסדו, והוא לא יצליח להגיע אל השלמות שהיא שאיפתו של כל אמן. ברנשטיין החליט לבחור בהלחנה, שהיא נכס הדורות, לצמצם ככל שיוכל את תקופת הופעתו כמנצח.

במסיבת עיתונאים עם איגור מרקביץ', נס- תכמו דבריו לתוכן דומה, אלא שהוא בחר בניצוח, שלדעתו נותן, בימינו, אפשרויות ופרסום רב למנצח, יותר משזוכה בהם המל- חין. המוסיקה בת-זמננו מתגלה, לדעתו, ל- עתים רחוקות בלבד, כמשהו גדול באמת, ואילו יתרה איננו אלא נסיוני ומסמל חיפוש צורות ודרכים חדשות. אך לרשותו של המ- נצח המודרני, כל ספרות המוסיקה העשירה של העבר, שמחבריה הנבחרים, מוצרט, שו- בורט, בטהובן ובראהמס, היו גדולים כולם.

משתי היצירות המרכזיות שעליהן ניצח איגור מרקביץ' בעל-פה, בלי עזרת הפרטי- טורות, בבסחון, תנועת ידיים מרוסנות וש- קט חיצוני, שהוא גזיר ביותר בהופעתם של מנצחים צעירים, הפתיעה את הקהל הסימי- פוניה השלישית לשוברט. היא מבוצעת לע- תים כה נדירות, עד כי נדמה כאילו אינה ראויה להתנגן כלל, בעוד שלמעשה נתגלתה בביצועו של מרקביץ' כסימפוזיה רעננה, שופעת נושאים ולחנים מרנינים, שהצליחו להעלות חיוך קל על שפתי המנגנים בשורות הראשונות של התזמורת — מנגנים שמאו- חזרו מסיבובם בארצות-הברית נראו חמוצי פנים וגניגיתם הפכה שיגרתית.

הסימפוזיה החמישית של ארתור הונגר ה- צרפתי-שווייצי, אשר מאז ביצועה של הסימי- פוניה הליטורגית שלו על-ידי שרל מינש, לפני כארבע שנים, לא נוגנה בארץ אף אחת מיצירותיו, היתה נקודת הכובד בקונצרט. הדיסוננסים החזקים שבה, שהודגשו על-ידי החצוצרות, נשמעו ככאב חד, לעומת המע- ברים התזמורתיים השקטים, שבישרו את ה- מוות הקרוב המאיים על המלחין, המוסל חולה אנוש במיטתו, זה חודשים רבים.

המתנה המושלמת מארה"ב!

GENERAL ELECTRIC
מקלה - לחם אוטומטי
(TOASTER)

פרטים ע"י המפיצים המוסמכים

ג'נרל

מהנדסי חשמל וקירור בע"מ

תל-אביב, רח' אחוזת ביח 5 - טל. 67291

חברת בת של החברה הכלכלית לארץ ישראל מניו-יורק

...הצלחת-

באשר התצלחת

עם

ללא מברשת
ללא קצף
ללא שיבשוף

משחת הגלוח הנפוצה ביותר בעולם

דרושה

אנציקלופדיה בריטניקה (שלמה)

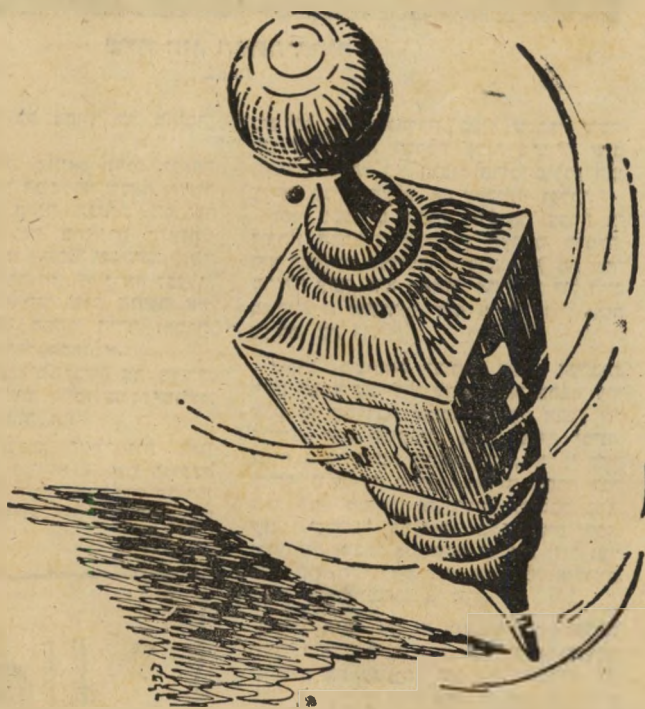
משנות 1951 או 1952

★

בהצעות לפנות:

העולם הזה, ת.ד. 136, תל-אביב

עבור "אנציקלופדיה"

בחהג אחרים זה
שיר-לחת "דורא"
את ברב-היה
לכל ידידיה

דורא בע"מ מייצרי כלי בית ומטבח וצעצועים מפלסטיקה